

Asia: VN/3063/2020

Lausuntopyyntö työryhmän mietinnöstä positiivista luottotietorekisteriä koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Elinkeinoelämän keskusliiton lausunto työryhmän mietinnöstä positiivista luottotietorekisteriä koskevaksi lainsäädännöksi

Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry kiittää mahdollisuudesta lausua esitysluonnoksesta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

1. Yleistä

EK kannattaa positiivisen luottotietorekisterin perustamista. EK katsoo, että positiivinen luottotietorekisteri voi antaa uuden tärkeän keinon kuluttajien ylivelkaantumisen torjuntaan. Ottaen huomioon positiivisen luottotietorekisterin ehdotettu soveltamisala, tarvitaan positiivista luottotietorekisteriä ja nykymuotoisia luottotietolain mukaisia rekistereitä myös tulevaisuudessa ainakin jossain määrin rinnakkain.

2. Yksityiskohtaisia huomioita esitysluonnoksesta

Esitysluonnoksen mukaan positiivinen luottotietorekisteri tulisi käytettäväksi pääosin silloin, kun luottolaitoksen tulee arvioida luottokelpoisuutta kuluttajansuojalain 7 luvun 14 §:n tai 7 a luvun 11 §:n mukaisesti ollessaan myöntämässä kuluttajalle luottoa. Lisäksi rekisterin tietoja voisi käyttää mm. silloin, kun luottoa ollaan korottamassa tai arvioimassa mahdollisuuksia myöntää asiakkaalle maksuvapaata.

EK kiinnittää huomiota siihen, että luonnoksen mukaan positiivisen luottotietorekisterin tietoja saisi käytännössä käyttää vain silloin kun kuluttaja hakee luottolaitokselta lainaa tai silloin, kun kuluttaja itse oma-aloitteisesti pyytää luottoriskiä vaikuttavia muutoksia luottoon, kuten esimerkiksi pyytää lyhennysvapaata tai luoton korotusta. Pidämme haasteellisena sitä, että luotonmyöntäjä voi käyttää tietoja vain uusien luottojen myöntämiseen. Ylivelkaantumiseen liittyvien ongelmien ehkäisemiseksi olisi perusteltuna harkita, että luotonantaja voisi saada tarkastella rekisteristä velallisen tietoja erityisesti silloin, kun velallinen ei ole suoriutunut sopimuksen mukaisista velvoitteistaan, mutta pysyttelee passiivisena eikä ota yhteyttä luotonantajaan tilanteensa selvittämiseksi.

Ehdotuksen mukaan asuntolainoja koskevat tiedot kirjattaisiin yksityiskohtaisesti rekisteriin, mutta rekisteristä annettavalle raportille kirjattaisiin vain suppeammat tiedot lainasta. EK pitää tätä ehdotusta perusteltuna, jotta voidaan välttää luottotietorekisterin negatiiviset vaikutukset kilpailuun asuntolainamarkkinoilla.

Pidämme perusteltuna, että positiiviseen luottotietorekisteriin kirjattaisiin maksuviivetiedot ainakin yli 45 päivän mittaisista luottojen maksuviiveistä.

Ensivaiheessa rekisterin käyttöoikeus olisi pääsääntöisesti vain kuluttajansuojalain mukaisten luottojen myöntämistilanteissa. Positiivinen luottotietorekisteri tulee sisältämään tietoaineiston, jota kuluttaja voisi hyödyntää myös muihin käyttötarkoituksiin esimerkiksi osoittaakseen maksukykyään vuokranantajalle tai kuluttajansuojalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetulle kulutushyödykettä tarjoavalle elinkeinonharjoittajalle. EK pitää perusteltuna harkita jatkovalmistelussa vielä sitä, että rekisterin käyttö tulisi sallia yhtenä vaihtoehtona myös siten, että kuluttaja ottaa järjestelmästä otteen omasta luottotietoraportistaan omaa käyttöään varten.

3. Kehittämiskohteet

EK ymmärtää, että tässä vaiheessa ei välttämättä ole mahdollista saada positiivista luottotietorekisteriä käyttöön kaikkiin käyttötarkoituksiin, joihin se olisi tarpeen. Esitysluonnoksen mukaan rekisteri otettaisiin käyttöön 2024. Pitäisimme perusteltuna, että tässä vaiheessa aloitettaisiin jo suunnittelutyö siitä, mihin tarkoituksiin luottotietorekisteriä voisi käyttää myöhemmissä vaiheissa.

Esitysluonnoksen sivulla 43 todetaan, että taloyhtiölainat jäisivät tässä vaiheessa positiivisen luottotietorekisterin ulkopuolelle, koska huoneistotietojärjestelmän kehittämisen nykyinen vaihe ei teknisesti vielä mahdollistaisi taloyhtiölainojen kirjaamista positiiviseen luottotietorekisteriin. Ymmärrämme tilanteen, mutta toteamme, että taloyhtiölainat tulisi saada osaksi positiivista luottotietorekisteriä niin pian kuin mahdollista.

Luottotietolain mukaisia luottotietoja saa käyttää luoton myöntämisen lisäksi lain 19 § 2 momentin mukaisiin tilanteisiin. Pidämme perusteltuna arvioida, voisiko positiivisen luottotietorekisterin käyttöalaa laajentaa myös ainakin osaan näistä luottotietolain 19 § 2 momentin mukaisista tilanteista.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Lainsäädäntö ja hallinto

Tommi Toivola

johtaja

Koskentausta Lauri

Elinkeinoelämän keskusliitto EK - Lainsäädäntö ja hallinto / Koskentausta
Lauri